

I. DISPOSICIONS GENERALS

CAP DE L'ESTAT

9768 *Llei Orgànica 10/2015, de 10 de setembre, per la qual es regula l'accés i la publicitat de determinada informació continguda en les sentències dictades en matèria de frau fiscal.*

FELIPE VI

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegem i entenguen aquesta llei.

Sapieu: Que les Corts Generals han aprovat la llei orgànica següent i jo la sancione:

PREÀMBUL

La Constitució Espanyola disposa en el seu preàmbul la voluntat de la Nació d'establir una societat democràtica avançada. El principi de publicitat de les actuacions públiques forma part dels principis que han de regir l'actuació de tots els poders públics per a fer efectiu aquest objectiu.

El principi de publicitat de les actuacions judicials i les sentències dictades pels tribunals es troba consagrat en l'article 120 de la Constitució Espanyola. Es tracta d'un principi que enllaça amb el principi de transparència judicial i de control públic del procés, concebuts com a garanties fonamentals d'aquest. Així, la Llei Orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del Poder Judicial, en l'article 232, arreplega el principi general de publicitat de les actuacions judicials i l'article 235 bis estableix respecte de les sentències l'accés al text d'aquestes, fixant una sèrie de limitacions. Així mateix, el seu article 260 realitza una referència expressa a la possibilitat que, per llei, s'establisca la preceptiva publicitat de les sentències judicials.

Els límits a l'accés han sigut analitzats per la doctrina del Tribunal Constitucional i la del Tribunal Suprem, que han matisat el principi de publicitat en el cas de les sentències judicials. Així, el Tribunal Constitucional ha considerat que la divulgació de dades personals contingudes en les sentències judicials, especialment en l'àmbit penal, pot constituir una intromissió il·legítima en el dret a la intimitat. De la mateixa manera, el Tribunal Suprem ha limitat el principi general de publicitat del procés en el cas de la sentència, per entendre que hi ha altres drets com el dret a l'honor o a la intimitat que poden col·lidir amb aquest principi.

Tots aquests drets, encara que consagrats constitucionalment, no són absoluts, sinó que són de configuració legal, i com a tal el legislador pot introduir excepcions i límits per raons d'interés públic i especialment quan col·lideixen amb altres valors també previstos en la Constitució, límits que han de respondre en tot cas als principis que informen el dret a la protecció de dades de caràcter personal continguts en la Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal, i molt especialment el principi de proporcionalitat, el d'exactitud i el de conservació de les dades, tal com ha assenyalat l'Agència Espanyola de Protecció de Dades.

En definitiva, a l'hora de configurar legalment l'abast que ha de tindre l'accés a les dades contingudes en les sentències judicials, és necessari ponderar adequadament els distints interessos que es pretenen salvaguardar. De fet, en molts països del nostre entorn, així com en altres supòsits de dret comparat, s'observa que la publicitat de la sentència arriba per regla general fins i tot a les dades personals de les parts, considerant que el seu accés es troba protegit pel principi de publicitat processal, havent-se efectuat determinades cauteles només quant al seu posterior tractament a través de bases de dades automatitzades de jurisprudència. Tant és així, que en l'àmbit europeu fins i tot la cita de

jurisprudència es fa per referència a les parts que hi intervenen, siguen persones físiques o jurídiques.

En el cas concret dels delictes relacionats amb la defraudació fiscal, enfront de l'interés del condemnat, s'alça l'interés públic. Cal tindre en compte que el bé jurídic protegit en aquests casos ha sigut elevat a rang constitucional en l'article 31 de la Constitució Espanyola, la qual cosa resulta rellevant a l'hora de realitzar aquesta ponderació en aquest àmbit, perquè cal no oblidar que el deure constitucional de contribuir al sosteniment de les despeses públiques té com a revers el dret del conjunt de la societat a exigir el compliment de les obligacions tributàries, així com al control de l'activitat de tots els poders públics dirigida a la lluita contra el frau fiscal, concreció en aquest àmbit del principi general de transparència que ha d'informar l'activitat pública i molt especialment l'actuació judicial.

La modificació que es fa en aquesta llei orgànica es cohonesta amb la de la llei de modificació parcial de la Llei 58/2003, de 17 de desembre, General Tributària, que regula la possibilitat de publicar la identitat dels que causen un major perjudici econòmic a la Hisenda Pública, i per tant a tota la societat, introduint importants excepcions al principi general de reserva tributària establert en l'article 95 bis d'aquesta, excepció que es fa precisament a la llum d'aquests principis. Doncs bé, en connexió amb aquesta modificació, i com a complement indissociable d'aquesta, s'articula la que ara s'introdueix amb aquest text, ja que resultaria incoherent que es publicara la identitat dels que per uns o altres motius han deixat d'abonar les seues obligacions tributàries i no obstant això quedara oculta precisament la dels grans defraudadors, condemnats en sentència ferma per delictes d'aquesta naturalesa.

No obstant això, les actuacions tributàries i les actuacions judicials es regeixen per principis distints. Les primeres per la confidencialitat, llevat de les excepcions que es determinen per llei; les segones, les judicials, per la publicitat, llevat de les excepcions previstes en la Llei Orgànica del Poder Judicial. De manera que, a diferència del que succeeix en l'àmbit tributari, la regulació de l'accés a la informació continguda en les sentències ha de fer-se per llei orgànica.

D'altra banda, ha de destacar-se igualment que les condemnes imposades per la comissió de delictes relacionats amb la defraudació fiscal tenen una important rellevància fora del procés, perquè distintes normes estableixen conseqüències a aquestes condemnes en matèria de contractació pública, subvencions i ajudes públiques o d'intervenció i disciplina d'entitats financeres, l'aplicació de les quals només resulta efectiva si s'efectua una publicitat, encara que siga parcial, d'aquestes.

La publicitat de les sancions tant administratives com penals s'ha incorporat al nostre ordenament jurídic en distints àmbits dels quals es predica una especial protecció. Així succeeix en el sector financer, en matèria de prevenció de riscos laborals i recentment respecte de les sancions comeses pels alts càrrecs, on s'ha observat l'eficàcia d'aquest tipus de mesures en relació amb la finalitat perseguida.

A la vista de tot l'anterior, la present llei pondera adequadament els drets del condemnat i de la resta de participants en el procés a la intimitat i a la protecció de les seues dades d'acord amb la jurisprudència dels nostres tribunals i del Tribunal de Justícia de la Unió Europea, perquè l'accés es limita a les dades del condemnat o del responsable civil i no de la resta de subjectes i només respecte de les sentències fermes.

La llei consta d'un sol article modificatiu de la Llei Orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del Poder Judicial, una disposició transitòria única i tres disposicions finals.

En l'article únic s'introdueix en aquesta llei orgànica un nou article 235 ter en la Llei Orgànica del Poder Judicial, el primer apartat del qual reconeix el caràcter públic de l'accés a la resolució de les sentències condemnatòries fermes en matèries especialment rellevants per al control fiscal: delictes contra la Hisenda Pública, delictes d'insolvència punible, quan el creditor siga l'erari públic o, finalment, els delictes de contraban, i en aquests supòsits es permet l'accés públic a determinades dades personals del condemnat o del responsable civil.

En l'apartat segon es desenvolupa l'anterior previsió, i s'estableix que l'accés públic s'efectuarà per mitjà de la publicació d'un extracte de la sentència condemnatòria que

continga únicament les dades que permeten la identificació del procés, del condemnat i del responsable civil, el delicte pel qual ho haja sigut, així com la pena i la quantia de la responsabilitat civil imposada. D'aquesta manera queden plenament salvaguardats els drets a la protecció de dades d'altres persones que hagen pogut participar en el procés, però que no resulten afectades per la condemna, i es limita l'àmbit de la publicitat a allò que és estrictament necessari per a complir la finalitat perseguida. L'extracte i la publicitat seran efectuats pel secretari judicial, que, de conformitat amb el que assenyalen els articles 452 i següents de la Llei Orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del Poder Judicial, assumeix en exclusiva la funció de fe pública judicial i igualment ha assumit importants funcions en matèria d'execució de les sentències en els termes establits per les lleis processals.

La publicitat s'efectuarà a través del «Boletín Oficial del Estado», per la qual cosa les dades gaudiran de la garantia addicional que suposa l'aplicació de la seua normativa específica, i s'impedirà un tractament indegut d'aquestes gràcies a la desindexació de les dades.

D'altra banda, per a aconseguir que aquesta pugua ser efectiva en un termini raonable, s'inclou una disposició transitòria única que permeta l'aplicació de la norma a totes les sentències que es dicten a partir de la seua entrada en vigor. S'introdueix així una retroactivitat mitjana que resulta admissible atés el caràcter processal i no sancionador de la mesura, i això de conformitat amb la doctrina constitucional relativa a l'abast de la retroactivitat en relació amb les normes que regulen el procés penal.

D'aquesta manera, si bé s'ha discutit el possible caràcter sancionador de la publicitat de la condemna penal, havent-se assenyalat en alguna ocasió que la publicitat suposa una pena addicional, no és aquest el tractament que li ha donat la legislació i jurisprudència. És indubtable que determinades mesures processals poden tindre una connotació negativa per a l'acusat o condemnat; així, el caràcter públic del juí oral constitueix de vegades una càrrega addicional per a l'acusat, que es veu obligat a suportar la denominada pena del banc dels acusats, però aquesta càrrega no atorga per si mateixa naturalesa sancionadora a les normes que regulen la necessària presència de l'acusat en el juí oral i el seu caràcter públic, sinó que es consideren càrregues processals derivades de l'aplicació dels principis i garanties processals.

En altres supòsits, el Codi Penal ha establert que la condemna en virtut de determinats delictes siga objecte de publicitat. A pesar de la seua regulació en la dita norma, el mateix Codi Penal configura aquests supòsits com a part del concepte de reparació del dany causat i, per tant, nega en aquests casos la seua naturalesa sancionadora, i en aquest sentit es pot mencionar l'article 216 relatiu al delicte d'injúries i calúmnies. En aquests casos el legislador ha ponderat l'existència d'altres interessos en conflicte, com la necessitat de reparar per complet el bé jurídic protegit en cada cas, autoritzant per a aquests supòsits la publicitat de la sentència i això sense necessitat de configurar-la com a part de la sanció, sinó com a part de la responsabilitat civil, per ser tal la seua naturalesa en aquests casos.

En el supòsit dels delictes relacionats amb el frau fiscal, hi ha diverses raons d'interés públic que fonamenten la reforma que es pretén impulsar, tal i com s'ha assenyalat anteriorment. La finalitat perseguida és reforçar en aquest àmbit concret els principis de publicitat judicial, transparència i eficàcia de les activitats públiques abans assenyalats, que per estar consagrats constitucionalment i ser garants de la consecució dels interessos generals, han de prevaldre en aquest cas sobre els drets individuals a la intimitat o la protecció de dades. Cal no oblidar que en l'àmbit de la defraudació fiscal el bé jurídic protegit és en si mateix un bé públic, la qual cosa reforça la rellevància també pública dels delictes comesos en aquest àmbit concret enfront d'altres. En tot cas, en la reforma legal proposada s'introdueixen les garanties necessàries per a garantir l'adequada proporcionalitat de la mesura, i es dota així de la deguda coherència el nou model de publicitat de les dades tributàries previst en l'article 95 bis de la Llei 58/2003, de 17 de novembre, General Tributària, la naturalesa del qual en cap cas pot considerar-se sancionadora.

Tal com ha assenyalat el Consell General del Poder Judicial en el seu informe 167/2015, «(...) pot dir-se que la regulació projectada serveix a un interès general, ja que amb aquesta es pretenen aconseguir determinats objectius d'eficàcia administrativa i judicial i de màxima transparència, en la mesura que no es projecta sobre qualsevol condemna penal, sinó sobre aquelles referides a frau fiscal, així com les derivades dels delictes d'alçament de béns, insolvència punible i contraban que tenen com a subjecte perjudicat la Hisenda Pública, és a dir, delictes que tenen una incidència clara i manifesta en el compliment del deure constitucional previst en l'article 31.1 CE».

Per a aconseguir un tractament uniforme de les situacions previstes en la normativa tributària i d'acord amb les recomanacions efectuades pel Consell General del Poder Judicial en el mateix informe, s'introdueix a més una excepció a la publicitat de l'accés, en els casos en què s'haja satisfet amb anterioritat a la fermesa de la sentència la totalitat de la quantia corresponent al perjudicament causat a la Hisenda Pública per tots els conceptes.

A través de la corresponent disposició final primera, s'incorpora la declaració com a llei ordinària d'una nova disposició addicional quarta en la Llei Orgànica 12/1995, de 12 de desembre, de Repressió del Contraban, a través de qual s'estableixen normes de procediment en l'àmbit de la pràctica de liquidació del deute duaner i tributari, d'adopció de mesures cautelars i d'investigació patrimonial.

Finalment, s'inclou una disposició derogatòria, mentre que les restants disposicions finals al·ludeixen al títol competencial en virtut del qual es dicta aquesta llei orgànica, i a la seua entrada en vigor, respectivament.

Article únic. *Modificació de la Llei Orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del Poder Judicial.*

S'afeg un nou article 235 ter en la Llei Orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del Poder Judicial, amb la redacció següent:

«1. És públic l'accés a les dades personals contingudes en les resolucions de les sentències fermes condemnatòries, quan s'hagen dictat en virtut dels delictes previstos en els articles següents:

a) Els articles 305, 305 bis i 306 de la Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal.

b) Els articles 257 i 258 de la Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal, quan el creditor defraudat haja sigut la Hisenda Pública.

c) L'article 2 de la Llei Orgànica 12/1995, de 12 de desembre, de Repressió del Contraban, sempre que existisca un perjudicament per a la Hisenda Pública estatal o de la Unió Europea.

2. En els casos previstos en l'apartat anterior, el secretari judicial emetrà un certificat en què es faran constar les dades següents:

a) Les que permeten la identificació del procés judicial.

b) Nom i cognoms o denominació social del condemnat i, si és el cas, del responsable civil.

c) Delicte pel qual se l'ha condemnat.

d) Les penes imposades.

e) La quantia corresponent al perjudicament causat a la Hisenda Pública per tots els conceptes, segons el que estableix la sentència.

Per mitjà de diligència d'ordenació, el secretari judicial n'ordenarà la publicació en el "Boletín Oficial del Estado".

3. El que disposa aquest article no serà aplicable en cas que el condemnat o, si és el cas, el responsable civil, haja satisfet o consignat en el compte de depòsits i consignacions de l'òrgan judicial competent la totalitat de la quantia corresponent al perjudicament causat a la Hisenda Pública per tots els conceptes, amb anterioritat a la fermesa de la sentència.»

Disposició transitòria única. *Règim transitori.*

El que disposa aquesta llei orgànica serà aplicable a les sentències que es dicten després de la seua entrada en vigor.

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

A l'entrada en vigor d'aquesta llei orgànica queden derogades totes les disposicions que s'oposen al que disposa aquesta.

Disposició final primera. *Modificació de la Llei Orgànica 12/1995, de 12 de desembre, de Repressió del Contraban.*

Es modifica la disposició final segona de la Llei Orgànica 12/1995, de 12 de desembre, de Repressió del Contraban, que queda redactada de la manera següent:

«Disposició final segona. *Caràcter de la llei.*

L'article 4 del títol I, els preceptes continguts en el títol II, així com els apartats 2 i 3 de la disposició addicional primera, la disposició addicional quarta, l'apartat 2 de la disposició transitòria única i l'apartat 2 de la disposició final primera de la present llei tenen el caràcter de llei ordinària.»

Disposició final segona. *Títol competencial.*

La present llei orgànica es dicta a l'empara de la competència que, en matèria de legislació processal, correspon a l'Estat de conformitat amb l'article 149.1.6a. de la Constitució Espanyola.

Disposició final tercera. *Entrada en vigor.*

La present llei orgànica entrarà en vigor als dos mesos de ser publicada en el «Boletín Oficial del Estado».

Per tant,
Mane a tots els espanyols, particulars i autoritats que complisquen aquesta llei orgànica i que la facen complir.

Madrid, 10 de setembre de 2015.

FELIPE R.

El president del Govern,
MARIANO RAJOY BREY